

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۰/۱۰/۱۶

سرلوح مرادزی

حلالر حذفول نه، بلکي سره جوړېدل دي

اوس چي په دوحه کي د افغان دولت او د طالبانو د تحریک د مرکچي پلاوو ترمنځ د روغي جوړي خبري رواني دي، افغانان انتظار لري چي دا خبري په دايمي اوربند او په افغانستان کي په تلپاتي سولي پایته ورسيري. د افغان دولت او طالبانو د تحریک د پلاوو گډه ناسته، تر هرڅه مخکي په دي معنی ده چي هم افغان دولت د طالبانو تحریک د يوه افغان تحریک پتوگه پیژني او د دوی د غوښتنو په اړه، د جگړي پرځای خبرو ته ورسره ناست دی او هم طالبان دا مني چي په افغانستان کي د کوم سياسي تنظيم يا ډلې سره چي د دوی د روا غوښتنو د درک او پليوتوب واک نه لري، نه دي ناست؛ بلکي د يوه دولت سره مخامخ دی چي په ملي او نړيواله کچه په رسمیت پیژندل شوی او د طالبانو تحریک روا غوښتنو ته ژمن او د هغو د منلو او پليوتوب واک لري.

افغان دولت د طالبانو تحریک سره د روغي جوړي په موخه د ناستي لپاره، پیچلي لار ووهله او د تحریک سختي غوښتنی يي ومنلي او هغه يي پلي کړي. څه د پاڅه ۵۰۰۰ تنه بندیان یی چي هغوی کي قاجقبر، تولوزونکي، جنایتکاران او جاسوسان موجود ول، له یو شرطه پرته چي دا کسان به بیرته د جگړي لیکو ته نه ستنيري، خوشي کړل. تېرکال يي هم ۸۰۰ تنه بندیان د لويي جرگي په غوښتنه طالبانو سره د ښه نیت په موخه له بنده ازاد کړل. په وارونو وارونو يي طالبانو ته د اوربند وړاندیز کړی چي له یو ځل پرته، طالبانو نه دي منلي. په داسي حال کي چي طالبانو هیڅکله حتی په اخترونو او نورو ملي او مذهبي ورځو کي هم افغان حکومت ته د اوربند وړاندیز نه دی کړی او برعکس په داسي ورځو کي يي جگړه هم سخته کړي ده.

بلخوا افغان دولت په ځلونو طالبانو ته وړاندیز کړی چي د مکي معظمي په گډون هر چيري چي غواړي، خبرو ته ورسره کښيني؛ خو طالب پرته له دي چي خپله داسي کوم نووښت له ځانه وښی، د افغان دولت وړاندیز یی نه دی منلی او د داسي وړاندیزونو په اړه يي ځان ناگاره او بي تفاوته نېولی!

په دي منځ کي د خواشینی غټه خبره دا ده چي ډېر ځله طالبانو دا وړاندیزونه د دولت د کمزوری ښه گڼلي ده! د دغه بېلگو د وړاندی کولو څخه موخه دا ده چي د دوحی د سولي ناسته د افغان حکومت په هلو ځلو، د افغانانو په بي دریغه قربانیو، اوربند او سولي ته د افغانانو د څلویښت کلونو په انتظار رامنځته شوی او نه ښای دا ټولې هڅي او انتظارونه اوبه یوسي او برباد شي. افغانانو ته به ډېره غمجنه وي چي دواړه پلاوي نهيلي او بي نتیجی یو کابل او بل کویتي ته ستانه شي او د جگړي غمیزه لا پسي اوږده او د افغانانو تاریخي حریفان او قسم خوړلي دښمنان خوشاله شي.

دا چي نږدې د یوې میاشتي په تېرېدو، د خبرو د اجند پر سر ډېر پرمختگ نه دی شوی، د ډېري خواشینی خبر دی!

که د طالبانو تحریک د خبرو په اجندا کي داسي یو څه ځای پرځای کولو ته په تمه وي چي هلته هڅه دا وي چي افغان دولت لومړي د یوې ډلې کچي ته راتیپ کړي او وروسته ورسره په خبرو کي ځان د اسلامي امارت او یا د اسلامي نظام د یو بل نوم تر چترلاندي د ټول دولتي واک میراثخور وبولي او افغان دولت ته په خپل خیالي انځور شوي نظام کي د یوې ډلې په حیث قایل وي او ونډه يي هم په همدغه کچه له مخکي ټاکل شوي وي، داسي تگلار د روغي جوړي لار نه ده او د افغان دولت د حذف په معنی تعبيريږي.

په یوه رسنیزه څرگندونه کي په دوحه کي د طالبانو د پلاوي ویاند ښاغلی نعیم وردگ وایی چي امریکایانو په ۲۰۰۱ کال کي د طالبانو واکمني نسکوره کړه، اوس چي د امریکا او طالبانو تر منځ د دوحی پریکړي له مخي امریکایان وځي، دولت باید بیرته طالبانو ته وسپارل شي. د ده په وینا طالبان افغان موجوده حکومت په رسمیت نه پیژني، ځکه د ده په وینا دا حکومت د امریکایانو په اشغال کي جوړ شوی.

د پاڼو شمېره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرولو مخکي په خبر و لولی

د طالبانو د وياند نعيم وردگ خبرې چې د طالبانو رسمي دريځ څرگندوي، د افغان دولت پلاوي سره چې اوس ورسره گډه ناسته لري، اروپيچ او متضاد معلوميزي. اروپيچ يې دا دی، که طالبان موجوده حکومت د امريکايي اشغال ثمره بولي او په دې لامل هغه نه پېژني، بيا څنگه دغه حکومت سره خبرو ته ناست دی؟

طالب چې اوس حکومت سره خبرو ته ناست دی، په داسې څرگندونو ايا د اجندا جوړېدو مخې ته خنډ نه گرځي؟ طالب بايد دا ومني که دا ځل بيا وغواړي يوازې راشي او ټول دولتي واک چې هر نوم ورکوي د ده شي، په يوازې ځان حکومت لکه څنگه چې يې په تېر ځل کې ونه شو کړای، بيا يې هم په هيڅ صورت نه شي کولای!

په يوازې ځان د طالب حکومت به د بلې کورنۍ جگړې پيل وي. که طالب په دې فکر وي چې په موجوده حکومت کې به ځينې کړی او يا په ټولنه کې ځينې کسان د ډار او تطميع له لارې دوی سره ملگري او ډله به يې پياوړې او د حکومت جوگه به شي، په داسې فالونو او لوړ خيالونو حکومت نه کيږي. بلخوا که طالب دا خيال ولري چې گني افغان ولس دوی سره دی، نن افغانان هغه پروني نه دي چې په ۹۰ کلونو کې له مجاهدينو پزې ته راغلي ول او له ډېر مجبوريت يې د طالب په وړاندې غبرگون ونيوود. برعکس نن افغانان له ننني طالبانو او پروني مجاهدينو چې له بده مرغه اوسني حکومت کې غوره ونډه هم لري، له دواړو ښه خاطر نه لري او دواړو ته د غيږي ضروري مجبوريت له مخې لالا وايي!

گلبدین هم نارې وهلي چې ټول افغان ولس ده او د ده ډلې سره دي، خو په تېرو ټاکنو کې يوازې ۳٪ سلنه رايې واخيستي!

د طالبانو وراخوا نورو ډلو لکه اسلامي جمعيت، دوستميانو او هزارهگانو هم لاپې وهلي چې افغانان دوی سره دي، خو پخپلو ملوک الطوافي واکمنيو کې يې د جگړې مخه ونه شوه نېولې، کورنۍ جگړه يې پيل کړه، هېواد او افغانان يې د نيستي کچکول ته کينېول!

هيڅ ډله د طالب په گډون په يوازې ځان پر افغانانو حکومت نه شي کولای، سوله نه شي راوستلای او د جگړې مخه نه شي نېولای. د هېواد د ودانۍ او د افغانانو د سوکالۍ کار خو د دوی په اجندا کې نشته!

که طالب اوس هم په دې اند وي چې غواړي په يوازې ځان پر افغانانو حکومت وکړي، سخت تېروتي دی. هغه بهرني هېوادونه لکه پاکستان چې د طالبانو تر شا ولاړ دی، هم نه شي کولای چې طالب په يوازې ځان حکومت ته ورسوي.

نظام ټول بايد د طالب نه وي، بلکې طالب دي د نظام برخه شي او برخه دي وي. افغانستان د ټولو افغانانو گډ کور دي او هره ډله حق لري چې د قانون سره سم په واک کې ونډه ولري.

لکه څنگه چې افغان حکومت حق نه لري چې طالب د دولتي واک له ونډې بې برخې کړي، داسې طالب هم حق نه لري چې «ميم زرما، ټوله زما» افغانان دولت او يا بله کومه افغان سياسي ډله له واکه بې برخې وگرځوي. حلالر د يو بل حذفول، گوښه کول او له منځه وړل نه دي، بلکې يو بل منل او سره جوړېدل دي!

پای